

ע"פ 8754/18 - עמוס רוקח, אסף רוקח נגד מדינת ישראל, המתלוננים

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 8754/18

ע"פ 8884/18

לפני:
כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופטת י' וילנר

המערער בע"פ 8754/18: עמוס רוקח

המערער בע"פ 8884/18: אסף רוקח

נגד

המשיבים:
1. מדינת ישראל
2. המתלוננים

ערעורים על הכרעת דינו וגזר דינו של בית המשפט
המחוזי בבאר-שבע מיום 4.7.2018 ומיום
4.11.2018 בהתאמהבת"פ 56416-05-17 שניתנו על
ידי כבוד השופט י' עדן

תאריך הישיבה: י"ז בשבט התש"ף (12.2.2020)

בשם המערער בע"פ 8754/18: עו"ד נס בן-נתן, עו"ד מאי ג'רבי
בשם המערער בע"פ 8884/18: עו"ד ניל סיימון

בשם המשיבה 1: עו"ד דפנה שמול
בשם המשיבים 2: עו"ד ליאור כהן
בשם שירות המבחן למבוגרים: הגב' ברכה וייס

1. האירוע העומד ביסודו של ערעור זה הוא חמור ואלים, ובלבו תקיפה של שני אזרחים תמימים בשל דבר של מה בכך, לא כלום. המערערים, שני אחים, הורשעו בבית המשפט המחוזי לאחר ניהול משפט הוכחות בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) והחזקת סכין לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין (רק ביחס לאחד מהם). בסופו של דבר נגזר על כל אחד מהם עונש מאסר בפועל בן 8 שנים, בנוסף לעונשי מאסר על תנאי וחויב בפיצויים.
2. מלכתחילה הערעורים כוונו כלפי הכרעת הדין וגזר הדין גם יחד, ובכלל זה גם כנגד מרכיב הפיצויים. בפתח הדין הודיעו המערערים כי הם חוזרים בהם מן הערעור על החיוב בפיצויים, ולאחר שמיעת הערותינו חזרו בהם אף מן הערעורים על הכרעת הדין. נותרה אפוא מלאכת ההכרעה בשאלת עונשם. המערער בע"פ 8888/18 (להלן: אסף) מיקד את טענותיו בכך שנתונים רלוונטיים בדבר מצבו הנפשי לא הובאו בפני בית המשפט המחוזי. המערער בע"פ 8754/18 (להלן: עמוס) התמקד בכך שאף לגישת המדינה עונשו היה צריך להיות פחות משל אחיו, שעשה שימוש בסכין.
3. נפתח ונאמר כי הטענות הכלליות שהועלו בדבר הגישה המחמירה של בית המשפט המחוזי לא התקבלו על דעתנו. אלמלא הטענה בדבר הקושי הכרוך בבחינת מצבו הנפשי של אסף היינו נוטים לדחיית הערעור על כל חלקיו. אולם, בשים לב לשיקול זה, הגענו למסקנה בדבר קבלה מוגבלת וחלקית שלו.
4. בתמצית, הטענה המרכזית שהעלה בא-כוחו של אסף הייתה כי הפסיכיאטר המחוזי שהעיד במשפט וקבע כי אסף כשיר מהותית ודיונית לא היה מודע לקיומו של צו מרפאתי כפוי בעניינו, כמו גם לתוכנה של חוות דעת הוועדה הפסיכיאטרית ששחררה אותו מהאשפוז שהיה נתון בו בתקופה קודמת.
5. מבלי להידרש לשאלה הרחבה של השלכותיו האפשריות של צו מרפאתי על הסייג האמור בשלב הנוכחי, ניתן להסתפק בקביעה כי העובדה שנתונים ביחס להכרה במצבו הנפשי של המערער נעדרו מהדין בבית המשפט המחוזי היא בעלת השלכות במישור העונשי. לפיכך, ולצדהתחשבותבאופיו החמור של האירוע, אנו סבורים כי יש מקום להסתפק בהפחתת של שנה בעונש המאסר בפועל שנגזר, כך שבסך הכול יעמוד עונש זה על שבע שנות מאסר.
6. בנסיבות אלה, וכאשר אנו משווים נגד עינינו שיקולים שעניינם שוויון בענישה, נדרשת הקלה גם עם האח האחר, עמוס. אכן, עמוס אינו לוקה בנפשו, ולפתחו רובצת אחריות לא מבוטלת להתלקחות האלימות כמי שיזם אותה ונכח באירוע. יחד עם זאת, קשה להתעלם מעמדת המדינה בבית המשפט המחוזי באשר לכך שחלקו חמור פחות מזה של אסף (שהודה כי הוא היה הדוקר באירוע), כמו גם מטענותיה שם כי יש להטיל עליו עונש קל יותר בהשוואה לאחיו. איננו סבורים שיש להקל עמו יותר במידה שהציעה המדינה בבית המשפט המחוזי. אך דומה שהשינוי בגזירת עונשו של אסף צריכה להיות בעלת השלכה מסוימת גם על עמוס. על כן אנו מעמידים גם את עונש המאסר בפועל שלו על שבע שנים. את שאר טענותיו באשר לחלקו המצומצם יותר באלימות עצמה לא מצאנו לקבל. אף אם כך הוא – דומה שאין בדברים כדי לגרוע מאחריותו של עמוס, לנוכח תפקידו המוביל והיוזם בהתרחשות ובנוכחותו במקום.
7. יובהר: אין במסקנה שהגענו אליה כדי לגרוע כמלוא הנימה מחומרתם המופלגת של האירועים, או מן הנזקים הקשים שנגרמו למתלוננים ושהם נושאים עימם יום-יום בהתמודדות מורכבת ונמשכת. המתלוננים הם אנשים נורמטיביים שחוו אלימות קשה, וזו הותירה אותותיה בגופם ובלבם. אנו מודעים לקשייהם ומבקשים לחזק אותם. כשופטים, נדרשנו

להתחשב בנתונים שלא היו נגד עיניו של בית המשפט המחוזי, ואין בכך כדי לפגום ולו במעט מאהדתנו למתלוננים ומן ההתייחסות החמורה בעיקרה לאירוע כולו.

ניתן היום, כ"א בשבט התש"ף (16.2.2020).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט ת

המשנה לנשיאה
